

ปัญหาการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7



นายประโยชน์ เข็มนาจิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา

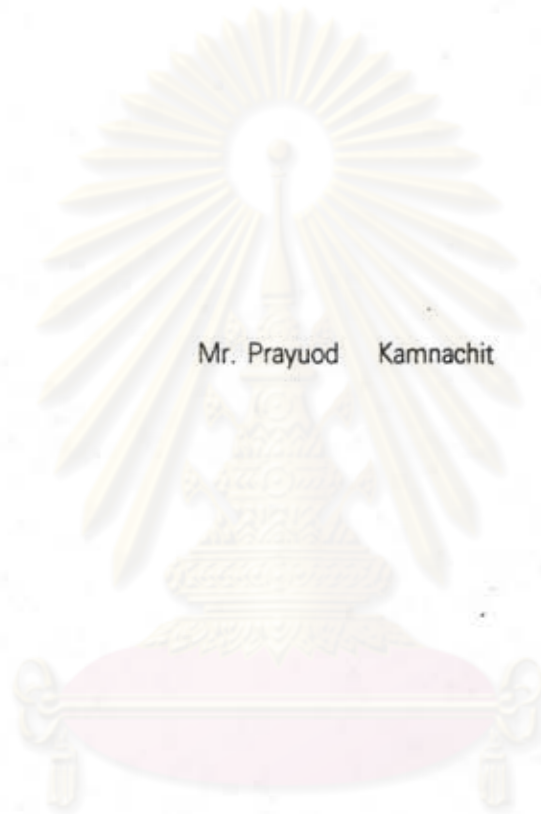
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-391-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS OF OPERATING THE PROJECT OF HEALTH PROMOTION STUDENT
LEADER IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION SEVEN



Mr. Prayuod Kamnachit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Educational in Health Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-391-3

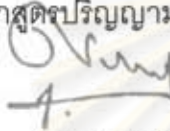
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 7

โดย นายประโยชน์ เข็มนาจิตร

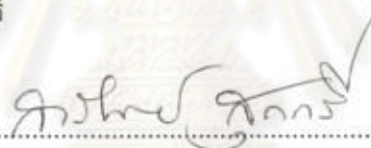
ภาควิชา พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต



..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

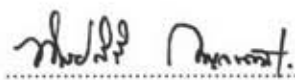
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวานี หอมสนิท)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สิริ กาญจนวาสี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว



ประโยชน์ เชื่อมนาจิตร์ : ปัญหาการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 7
(PROBLEMS OF OPERATING THE PROJECT OF HEALTH PROMOTION STUDENT
LEADER IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL
REGION SEVEN) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์, 186 หน้า
ISBN 974-636-391-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริม
อนามัย ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียน และศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของผู้นำ
นักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูอนามัย
โรงเรียน 360 คน ผู้นำนักเรียน 360 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง
ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และ
จากผู้นำนักเรียนฯ จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการหาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาในการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ใน
ระดับน้อย ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านเดียว คือด้านงบประมาณในเรื่อง ครูอนามัยโรงเรียนไม่มี
ความเข้าใจในการเสนอของบประมาณ ไม่สามารถหารายได้อื่นมาสนับสนุนโครงการ ไม่สามารถใช้จ่าย
งบประมาณที่มีอยู่ให้ได้ผล ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณจากส่วนกลางได้ตามกำหนด ไม่สามารถทำ
รายรับ-รายจ่ายได้ ไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาของโรงเรียน ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ
ไม่มีงบประมาณในการอบรมผู้นำนักเรียนทดแทน และไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมแต่ละ
กิจกรรมได้

2. ผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย มีความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับ
ปานกลาง มีทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง และทัศนคติในการปฏิบัติงานในการดำเนิน
โครงการอยู่ในระดับ ดี และการปฏิบัติงานผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต *S. S. J. J.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *อ.ดร. เอ็มอัชฌา*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C841957 : MAJOR HEALTH EDUCATION



KEY WORD : PROBLEMS / HEALTH PROMOTION STUDENT LEADERS / EDUCATIONAL REGION SEVEN
PRAYUOD KAMNACHIT : PROBLEMS OF OPERATING THE PROJECT OF
HEALTH PROMOTION STUDENT LEADER IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SEVEN. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
AIMUTCHA WATTANABURANON ,Ed. D. 186 pp. ISBN 974-636-391-3

The purposes of this research were to study the opinions of school health teachers concerning the problems of operating the project of health promotion student leaders and to study the knowledge, attitudes and practices of health promotion student leaders in elementary schools under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, Educational Region Seven. The questionnaire developed by the researcher were sent to 360 school health teachers and 360 health promotion student leaders. All the questionnaires were returned and then analyzed in terms of percentages, means and standard deviations.

The findings of this study were as follows :

1. As a whole , the problems of operating the project of health promotion student leaders in elementary schools were at the low level except in the area of budget which was at the high level . the problems of budget were : not understanding how to obtain the budget ,inability to raise fund to support the project , inability to use the budget efficiently, inability to withdraw the budget on time, inability to do debit-credit for the project, not having opportunity to consider the school budget, not receiving enough budget to do the project , not having the budget to train health promotion student leaders as substitutes and inability to use the budget appropriately in each activity.
2. The knowledge of health promotion student leaders was at the moderate level . The attitudes of health promotion student leaders concerning self health care and practice of the project were at the good level and the practices of the health promotion student leaders concerned with operating the project were at the high level.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
2539
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต..... 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... 
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากคณาจารย์จาก คณะครุศาสตร์ คณาจารย์จากภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความรู้และให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ ที่เป็นที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ศาสตราจารย์ดร.สุชาติ โสมประยูร รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทน์ หอมสนิท คุณศิริสุดา สุรเกียรติ อาจารย์กมลลา จันทร์ศรี อาจารย์ทัศนีย์ สุพรรณแสง และคุณนฤพร แมลจิตร ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย และได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์ (ด.เจียม กุลละวณิชย์) ที่ให้ทุนสนับสนุนในการเรียน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย และขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน และผู้นำนักเรียน ฝ่ายส่งเสริมอนามัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิชัย เข็มนาจิตร คุณแม่ณัฐ เข็มนาจิตร น้องเพียงพิศ เข็มนาจิตร อาจารย์จันทร์แรม พงษ์เสื่อ อาจารย์จันทร์โรม พงษ์เสื่อ คุณพลากร ภาคภูมิ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ให้แต่ผู้ที่ให้การช่วยเหลือผู้วิจัยทุกท่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ความหมายและความสำคัญของสุขภาพ.....	10
2.2 สุขภาพกับการศึกษา.....	12
2.3 การระวังรักษาและการส่งเสริมสุขภาพ.....	14
2.4 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน.....	15
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดดำเนินการ.....	19
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	33
3.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	34
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูอนามัยโรงเรียน และผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	45
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	48
4.3 ผลการวิเคราะห์ความรู้ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย เกี่ยวกับการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	69
4.4 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการปฏิบัติงาน ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	72
4.5 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	81
4.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	91
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	93
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	94
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	112
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	127
รายการอ้างอิง.....	129
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	137
ภาคผนวก ค.....	175
ประวัติผู้วิจัย.....	186

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของครูอนามัย.....	45
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหา ในการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียน.....	48
3	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียน เรื่อง การวางแผนการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	50
4	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่องปัญหาการจัดองค์กรและการดำเนินงานในโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	52
5	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่อง ปัญหาการจัดบุคลากรในโครงการผู้นำนักเรียน.....	54
6	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่อง ปัญหาการควบคุมกำกับดูแลในโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	56
7	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่อง ปัญหาการประสานงานโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	58
8	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่อง ปัญหาการประเมินผลโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	60
9	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ตามความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเรื่อง ปัญหาการจัดงบประมาณในการดำเนินโครงการ...	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	66
11	จำนวนและร้อยละ ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย เกี่ยวกับความรู้ ในการดำเนินโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	68
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริม อนามัย.....	69
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลตนเอง และการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	72
14	ระดับคะแนน จำนวน และร้อยละ ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัยเกี่ยวกับ ทัศนคติในการดูแลสุขภาพตนเอง.....	73
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง ของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	74
16	ระดับคะแนนจำนวนและร้อยละของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานโครงการผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	76
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทัศนคติเกี่ยวกับ การปฏิบัติงาน ในโครงการของผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	77
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	81
19	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการปฏิบัติตนให้เกิดสุขนิสัยและเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน.....	83
20	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการตรวจสุขภาพเพื่อนนักเรียนและสังเกตความผิดปกติของร่างกายที่พบบ่อย ๆ ในเด็กนักเรียนอื่น ๆ ในระยะเวลา 1 ภาคเรียน.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการช่วยเหลือครูอนามัยในการให้บริการแก่เพื่อนนักเรียน.....	85
22	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้บริการแก่เพื่อนนักเรียน.....	86
23	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการให้ความรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสมแก่เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน.....	87
24	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการช่วยเหลือพ่อแม่และผู้ปกครองที่บ้าน.....	88
25	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในการช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณสุขในชุมชนตามโอกาส.....	89
26	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของผู้นำนักเรียน ในหน้าที่ความรับผิดชอบของงานอาสาสมัครสาธารณสุขในกลุ่มผู้นำนักเรียน ฝ่ายส่งเสริมอนามัย.....	90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย